

Sonny Boy | rechtenvrij interview

Twintig jaar na de verschijning van het boek is er dan nu voor het eerst een voorstelling: *Sonny Boy*. Productiehuis Solo Stories, dat eerder onder meer toneelbewerkingen bracht van *Ma* en *Nu ik je zie*, bewerkt de bestseller van Annejet van der Zijl tot een solovoorstelling, gespeeld door Tarikh Janssen. Van der Zijl en scriptschrijver Manoushka Zeegelaar Breeveld over wat *Sonny Boy* voor hen betekent, waarom *Sonny Boy* juist nu nog zo'n belangrijk verhaal vertelt, en over de hoofdrolspeler waar ze zo enthousiast over zijn.

Sonny Boy verscheen in 2004, na een jarenlang onderzoeks- en schrijfproces van Annejet van der Zijl. Door een vriendin geattendeerd op het bijzondere verhaal van diens schoonvader, Waldy Nods, dook Van der Zijl archieven in en reisde de hele wereld over. Ze ontrafelde wat Nods niet gelukt was: de geschiedenis van zijn ouders. Waldemar Nods reisde als 19-jarige student van Suriname naar Nederland en vond daar de liefde bij de 37-jarige Nederlandse Rika van der Lans. Hun relatie was een taboe: zij zoveel ouder dan hij, zij bovendien gescheiden van haar man die ervoor zorgde dat ze haar kinderen lange tijd niet mocht zien. Toch overwon de liefde tussen Waldemar en Rika, en werd Waldy geboren, hun *Sonny Boy*. Een tijd lang stond het geluk hen niet in de weg, tot de Tweede Wereldoorlog uitbrak, het gezin onderduikers huisvestte en werd verraden. Waldy moest als 14-jarige jongen op het politiebureau afscheid nemen van zijn ouders en zag hen nooit meer terug. Van der Zijl: 'Toen ik Waldy voor het eerst ontmoette, werd ik getroffen door het gevoel van ontworteling dat om hem heen hing: hij was een man met een gat in zijn ziel. Wat ik heel mooi en optimistisch vond was om mee te maken hoe hij heelde door zijn verhaal te vertellen.'

Van der Zijl viel voor de hoofdpersonen. 'Ze waren zo aardig, zo kwetsbaar. Des te schrijnender vond ik dat ze zo spoorloos verdwenen waren onder de puinhopen van de geschiedenis. Het doet me nog steeds goed dat ik Rika en Waldemar daar een beetje onder vandaan kon trekken en ze weer tot leven kon brengen, zij het alleen maar op papier.'

Sonny Boy werd na verschijning zo enthousiast ontvangen dat er inmiddels al meer dan 750.000 exemplaren van zijn verkocht. Ook werd het boek in 2011 verfilmd en is het onder de titel *The boy between worlds* een bestseller in Amerika. En nu, bijna twintig jaar nadat Van der Zijl het eerste exemplaar van haar boek overhandigde aan Waldy Nods, volgt een voorstelling. Van der Zijl: 'Dat vind ik natuurlijk enorm spannend. Maar ik heb groot vertrouwen in de mensen die het maken. En ik vind het belangrijk dat dit verhaal op deze nieuwe manier aandacht krijgt. Twintig jaar geleden had ik misschien nog wat meer de illusie dat racisme vooral iets van het verleden was. Maar na het schrijven van mijn boek *Fortuna's kinderen* en met de recente gebeurtenissen in Amerika nog vers in het geheugen, besef ik hoe virulent het racistisch gedachtegoed nog is, ook in op het oog geciviliseerde samenlevingen.'

Eén van die makers is actrice en scriptschrijver Manoushka Zeegelaar Breeveld, die Van der Zijl al jaren geleden ontmoette. Ze raakten aan de praat over waar Zeegelaar Breeveld vandaan kwam en over Waldemar Nods, waarna Van der Zijl vertelde over haar boek en de aanstaande verfilming. 'Was je maar een man,' schreef Van der Zijl in een exemplaar van *Sonny Boy* voor Zeegelaar Breeveld. 'Dan had jij hem kunnen spelen in de film. De overeenkomsten tussen jouw aankomst in Nederland en de zijne zijn zo treffend,' verzuchtte Van der Zijl toen ze het boek overhandigde. Zeegelaar Breeveld: 'Dat laatste is wat mij het eerste raakte toen ik het boek las. Dat er in pakweg zestig jaar die tussen de aankomst van Waldemar en mij vanuit Suriname naar Nederland lag, nog zo weinig veranderd was. Nog steeds is er geen sprake van gelijkwaardigheid voor iedereen. Nog steeds krijgt niet iedereen dezelfde kansen vanwege huidskleur, geartheid of geloofsovertuiging. *Sonny Boy* herinnert ons eraan dat *if the shit hits the fan* we allemaal de klos zijn. Iedereen verliest in een oorlog. Plaatsmaken voor een ander, delen wat je hebt en inzien dat de ander van meerwaarde is voor de samenleving zijn zaken die vaak nog moeilijk voor elkaar te krijgen zijn. Terwijl voor elkaar gaan staan als mensen, in kameraadschap en solidariteit en met liefde, ons overeind gaat houden – niets anders.'

Wat Zeegelaar Breeveld het meest raakte in het boek was de wereld die Rika en Waldemar samen schiepen, geheel op eigen kracht, voor zichzelf en hun *Sonny Boy*. 'Ondanks tegenwerking, tegen alle verwachtingen in. En met zoveel liefde.'

Lastiger vond ze het om te verwoorden hoe racisme voelt. 'Hoe Waldemar zich staande heeft weten te houden in de Nederlandse maatschappij is in het boek een gegeven. Waar hij doorheen gegaan moet zijn met alle dingen die hij naar zijn hoofd geslingerd heeft gekregen en alle kansen die hij niet heeft gehad is lastig invoelbaar te maken. Racisme is zo ongrijpbaar als je het niet aan den lijve ondervindt. Maar ik reken op Tarikh om het ons te laten voelen.'

Met Tarikh doelt Zeegelaar Breeveld op acteur Tarikh Janssen (1987), bekend van onder meer de tv-series *Ik ook van jou* en *Papadag*, de bioscoopfilms *Taal is zeg maar echt mijn ding* en *Ik wist het*, en tv-programma *Kamp van Koningsbrugge*. Eerder speelde hij voorstellingen bij onder meer Toneelgroep Maastricht, het Ro Theater en NTGent, en speelde hij de bodyguard in de musical *The Bodyguard*. Ook hij weet, net als Waldy, hoe het is om op te groeien tussen twee culturen, met een Limburgse vader en moeder van Curacao met een oorspronkelijk Surinaamse afkomst.

Zeegelaar Breeveld is blij met de keuze van Tarikh voor *Sonny Boy*. 'Tarikh kent als dubbelbloed de echte betekenis van voortkomen uit twee werelden. Hij is net als Waldy een uit hechte liefde geboren kind van een zwarte en een witte ouder. Hij kent meerdere kanten van het verhaal: de obstakels, de saamhorigheid, de pijn, de rijkdom. En hij is een heerlijke, innemende en goeie acteur!'

Van der Zijl laat het maken van de voorstelling over aan Solo Stories, maar hoopt wel dat de makers iets voor elkaar krijgen. 'Toen Waldy het manuscript van het boek voor het eerst gelezen had, belde hij mij en zei: 'Dit was mijn vader; dit was mijn moeder.' Ik hoop dat ik na het zien van de voorstelling zal zeggen: 'En dit was Waldy.'